

VIDZEMES NOVADA

DZIESMU SVĒTKI,

VELTĪTI JĀŅA CIMZES 175. GADU ATCEREI

VALKĀ,

1989. gada 17. un 18. jūnijā

IESKATS VALKAS NOVADA DZIESMU SVĒTKU VĒSTURE

Kora dziedāšanai Valkas novadā ir senas un bagātas tradīcijas. Ir apritējuši 120 gadi, kopš Valkā notika vieni no pirmajiem vietējiem Dziesmu svētkiem, kuri ievadīja pirmo Vispārējo Dziesmu svētku kustību.

Vācu iekarotāju gadsimtiem ilgās kundzības laikā latviešu kultūras attīstība tika apzināti kavēta. Tikai 19. gs. pēc dzimtbūšanas atcelšanas, kapitālisma uzplaukuma apstākļos, radās priekšnoteikumi arī rosībai kultūras dzīvē. Progresīvākā intelligenčes dala daudz darīja, lai veicinātu tautas izglītības, latviešu literārās valodas, mākslas un literatūras attīstību.

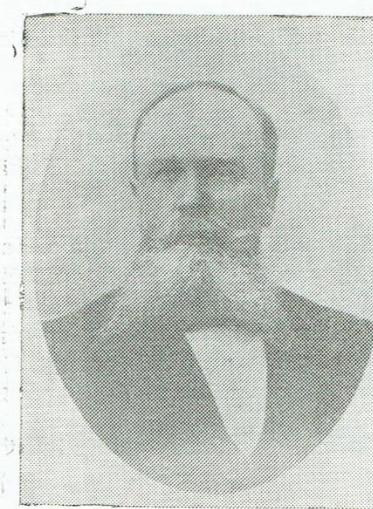
Latviešu mūzikas attīstībā liela nozīme bija Jāņa Cimzes vadītajam Vidzemes draudzes skolu skolotāju semināram. Tājā sagatavoja daudz spējīgu dziedāšanas skolotāju un labu koru dirīgentu, kuri organizēja korus un ieviesa tautā četrbalsīgu dziedāšanu. «No dzīvības un spēku pilnā mūzikas mākslas centra Valkā plūda centieni uz dziedāšanas un mūzikas piekopšanu vispirms pār Valkas aprīnķi, un tad arī vēl tālāk un plašāk, pa visu Vidzemi.» («Ālss», 1900, 21. jūnijā)

19. gs. 60. gados Latvijā koru kustība bija izaugusi tiktāl, ka 1864. gadā Dīklos varēja notikt pirmie Dziesmu svētki ar 6 koru piedalīšanos. Nākamajā gadā šādi svētki tika sarīkoti Bauņu muižā. Tajos piedalījās arī vīru koris no Smiltenes draudzes skolotāja Dāva Damberga vadībā.

Pirmie Dziesmu svētki pamudināja dziesmu mīlotājus arī citos novados. Savāds nemiers paršalca Vidzemes laukus. Tauta dziesmu svētkus uztvēra kā aicinājumu, lai dziesmās pieteiktu tiesības uz brīvību un nacionālās kultūras attīstību.

1868. gada 21. maijā pēc Valkas draudzes mācītāja Otto ierosmes tika sarīkoti pirmie Valkas novada Dziesmu svētki. Tajos piedalījās 7 kori — Valkas skolotāju semināra, Valkas Latviešu biedrības, Valkas pilsētas, Trikātas, Smiltenes, Ēveles un Ērgumes kori, kopā apmēram 170 dziedātāji. Programmu veidoja 2 sarīkojumi: garīgais koncerts baznīcā un svētku koncerts brīvdabā — Lugažu draudzes mācītāja muižas mežā. Koncertu dirīģēja draudzes skolotājs un ērgelnieks Indriķis Zile (1841—1919). «Šis vīrs ar spēcielu un veiklu garu un izmanīgu roku šos gandrīz pārsimts dziedātājus, kas vēl nekad kopā nebija dziedājuši, tā prata novadīt, ka tiešām bij jābrīnās un jāprieцājas.» («Draugs un Biedris», 1868, 20. jūnijā). Repertuāra lielāko daļu sastādīja Bēthovena, Mendelsona un Haidna garīgās dziesmas gan vācu, gan latviešu valodā. Koncerta ienākumi tika atvēlēti Vidzemes skolotāju «atraītņu lādei». Svētkus noskatījās ap tūkstotis skatītāju — gan pilsētnieki, gan laucinieki, kas bija sabraukusi no plašas apkārtnes. «Šie latviešu tautas svētki ir ar jaunu kociņu līdzināmi, kas nesen iedēstīts un kas, kā ceram, uz priekšu zaļos, ziedēs un augļus nesis. Tā ir zīme tam, ka vecie tumšie māntīcīgie laiki pagājuši un gaisma visur aust un izplešas.» («Draugs un Biedris», 1868, 20. jūnijā)

Trikātas un Vecpiebalgas dziedātāji uz savu pirmo kopējo sadziedāšanos sanāca Trikātā 1871. gada 29. jūnijā. Pēc garīgā koncerta baznīcā, draudzes skolas pagalmā skolotāja Johansona vadībā tika skandēts daudz priecīgu un jautru dziesmu. Cetrbalsīgā salikumā tautas dziesmas skanēja svaigi un aizraujoši.

J. Cimze kopā ar bijušajiem semināri audzēkņiem pierakstīja tautas melodijas un veica to apdarī četrbalsīgiem koriem. Tā laikā no 1870. līdz 1872. gadam Valkā tika sagatavota krājuma «Dziesmu rota» izdošana. Tas bija reāls pamats I Vispārējo dziesmu svētku sagatavošanai. Doma par latviešu Vispārīgo dziesmu svētku sarikošanu kļuva arvien noteiktāka. Koru vadītāju un skolotāju sapulcē 1873. gada 28. martā, kurā piedalījās arī Valkas skolotāju semināra direktors J. Cimze un draudzes skolas skolotājs J. Zile, vienojās Dziesmu svētkus rīkot tā paša gada jūnijā un izstrādāja svētku programmu.

Satraukuma un rosmes pilns bija 1873. gada pavasarīs Vidzemes laukos. Visur ar lielu cītu gatavojās pirmajiem lielajiem Dziesmu svētkiem.

No toreizējā Valkas aprīnķa I Vispārējos dziesmu svētkos piedalījās 3 kori — Valkas mūzikas biedrības jauktais koris, Trikātas vīru koris un Jaunpiebalgas jauktais koris. Dziesmu karā Trikātas viri izcīnīja ceturto vietu un ieguva balvu — karogalantu ar sudrabu spādzi. Viens no pirmo Dziesmu svētku virsdirīgentiem bija Valkas kora dirīģents Indriķis Zile. Viņš bija arī II un III Vispārējo dziesmu svētku virsdirīģents, IV un V dziesmu svētku Goda virsdirīģents.

Smiltenes un apkārtnes pirmā plašākā dziesmu diena tika sarīkota 1908. gada augustā. To noorganizeja Smiltenes Mūzikas un dziedāšanas biedrība ar mērķi «atjaunot jūsmību uz dziesmu un dziedāšanu, kas pēdējos gados sāka apsikt». Svētkos piedalījās 9 apkārtējie kori — Valkas, Trikātas, Jaunvāles, Plāņu, Aumeisteru, Palsmanes, Mālavas, Vijciema, Grundzāles — virsdirīgentu J. Maršana un E. Pētersona vadībā. Tomēr jāpiebilst, ka svētku dalībnieku izvirzīto mērķi pilnībā sasniegta neizdevās. Nākošos Dziesmu svētkus Smiltenē varēja noorganizēt tikai 1925. gadā.

1927. gadā Igaunijas Valkā notika pirmā latviešu un igauņu dziesmu diena. Pēc diviem gadiem, 1929. gadā šādus kopīgus svētkus noorganizeja Latvijas Valkā.

Turpmākajos gados un gadu desmitos Valkas novada dziesmu svētku tradīcijas pilnveidojās. No paaudzes uz paaudzi kopā ar darbu gāja dziesma, tikai laikmetu ceļos mainījās tās noskaņa. Mēs esam turējušies pie savas tautas dziesmas spītēdami kara un pēckara gadu sabrukumam un baiļu gaisotnei. Dziesmu svētki bija ne vien mūzikas pasākums, bet arī tautas vienotāji, tās spēka avots, vadot garos nošķirtības gadus.

Jau tūlīt pēc Lielā Tēvijas kara, 1945. gadā notika pirmās mākslinieciskās pašdarbības skates.

1948. gada pavasarī sākās gatavošanās pirmajiem padomju perioda dziesmu svētkiem. Valkas apriņķa kori savus panākumus dziesmu svētku programmas iestudēšanā rādīja vairāku koru kopējos koncertos Valkā, Palsmanē, Bilskā, Ērģemē, Trikātā un Jērcēnos.

Valkas apriņķa Dziesmu svētkos Smiltenē 1948. gada 4. jūlijā piedalījās 38 kori virsdiriģenta Ēvalda Skudras vadībā. Pirmoreiz dzienu svētkos piedalījās arī tautisko deju kolektīvi un tika rīkota lietišķās mākslas darbu izstāde. Lai arī kolektīviem vēl bija zems mākslinieciskais līmenis, lai arī daudziem diriģentiem entuziasms pārsniedza amata prasmi, šie svētki ieskandināja mūsu tagadējo sasniegumu sākumu.

60-tajos gados kordziedāšanas kvalitāte ievērojami paaugstinājās. Tas ļāva iekļaut reperetuārā mākslinieciski sarežģītākus darbus.

Mūsu rajona koru darbā vērtīgu palīdzību sniedza republikas koru virsdiriģents, Latvijas PSR Nopelniem bagātais kultūras darbinieks Haralds Mednis.

Rosmi koru darbā izraisīja gatavošanās latviešu Dziesmu svētku simtgadei. Valkas rajonā šiem svētkiem gatavojās vienpadsmit jauktie kori, 3 vīru un 3 sieviešu kori. Tika rīkoti vairāki draudzības un izbraukuma koncerti. 1972. gada jūnijā Lietuvas PSR Ignalinas rajona Dziesmu svētkos piedalījās Valkas kultūras nama jauktais koris «Tālava».

1972. gada jūnijā Valkā pirmoreiz notika Vidzemes zonas Dziesmu svētki, kuros piedalījās ap 3000 dalīnieku no Rīgas, Limbažu, Cēsu, Valmieras un Valkas rajoniem. Uzvarētāju vidū bija arī trīs Valkas rajona kolektīvi: Smiltenes kultūras nama vīru koris «Dziedonis» (diriģents A. Kumsārs), Smiltenes kultūras nama sieviešu koris (diriģente M. Miķelsoņe) un Strenču psihoneiroloģiskās slimnīcas sieviešu koris (diriģents A. Birznieks).

1963. gadā aizsākās Valkas rajona Tautu draudzības svētku tradīcija. Pirmajos Tautu draudzības svētkos Valkā piedalījās kolhoznieku mākslinieciskās pašdarbības kolektīvs no Adžārijas APSR Čakvas rajona Kakutas ciema un Igaunijas PSR Valgas rajona.

Turpmākajos gados Valka savās ielās sveikusi Ģautu draudzības svētku dalībniekus no KPFSR Maskavas apgabala Serpuhovas rajona, Lietuvas PSR Ignalinas rajona, Baltkrievijas PSR Grodņas pilsētas un Kirgībzijas PSR Frunzes pilsētas.

Dziesmu svētku tradīcija, lai arī jau 120 gadus veca, tomēr ir vienmēr jauna. Tā atspoguļo latviešu tautas un tās kultūras attīstības virzienus, estētisko gaumi un skaistuma izpratni.

M. Cimdiņa

Valkas rajona novadpētniecības muzeja jaunākā ziņnātniskā līdzstrādniece.

PEDAGOГA, MÜZIKAS KÖPËJA DZIMTA

1989. gadu var uzskatīt par Jāņa Cimzes gadu. Jūlijā sākumā būs J. Cimzes 175. dzimšanas diena. 22. novembrī apritēs 150 gadi, kopš viņa vadībā darbu uzsāka Vidzemes skolotāju seminārs. 1989. gadā ir J. Cimzes tēva 200. un viņa mātes 195. dzimšanas diena.

Ir zināms, J. Cimze dzimis Raunā, Cimzas pusmuižā, kur viņa tēvs bija vagars, ka liela ietekme dēļ audzināšanā bijusi mātei Annai, ka, mācoties Raunas draudzes skolā, zēns «pierādīja gluži sevišķu uzcītību, ... dedzigu garu un bagātas gara dāvanas».

Cēsu vēstures un mākslas muzejam nodotajos 19. gadsimta Raunas draudzes iedzīvotāju sarakstos laimigu nejaušibū dēļ saglabājušies sējumi, kuros ir ieraksti par Cimzes dzimtu. 1794. gada 3. augustā ir dzimusi nākamā pedagoģa un komponista J. Cimzes māte Anna. Raunas draudzes mācītāja Johana Gotharda Langevica sastādītajā vācu valodā «Visu Raunas draudzes iedzīvotāju sarakstā» iegrāmatots, ka apprecoties ar Annu, ģimenē no kādām ūdensdzirnavām, kuru nosaukums nav salasāms, ienāk Smiltenes (?) «Mazuļos» (Massul) 1789. gadā dzimušais J. Cimzes tēvs Andžs vai Ansis.

Nākamajā Raunas draudzes mācītāja Eduarda Langevica 1829. gada aizsāktajā iedzīvotāju sarakstā redzam, ka Cimzas pusmuižā dzīvo šķilters Andžs (Ansis) un viņa sieva Anna ar bērniem svētītu ģimeni. Turpat lasāmas atsevišķas piezīmes, ka Jānis apmeklējis Skrīves skolu (tā tolaik sauca skolu Raunā).

1834. — 1843. gadā sastādītajā Raunas draudzes iedzīvotāju sarakstā pirmo reizi lietoti uzvārdi. Te lasām, ka Andžam (Ansim) vārds Cimze, un ir jāsecina, ka uzvārdam izmantots Cimzas pusmuižas nosaukums. Šajā sarakstā nav ierakstīti trīs vecāko bērni — Jāņa, Marijas un Dāvja vārdi, jo viņi bija aizgauji tālākās dzīves gaitās uz citu draudzi. Savukārt atsevišķas piezīmēs rakstīts, ka uz Valmieru pārcēlušies vēl divi Cimzes — Anna un Kārlis, bet Pēteris 1839. gadā devies uz Dzērbenes draudzi. Par viņu teikts, ka viņš labi lasa un ir apdāvināts.

Izsekojot Jāņa Cimzes dzimtas sakņojumam Raunā, jāsaka, ka tas saistās ar viņa mātes dzimto vietu «Brīdēgām», ar viņa mātes mātes dzimto vietu «Lejas Dribām» un Cimzas pusmuižu. Aicinu šīs vietas atcerēties, godinot J. Cimzes piemiņu viņa 175. dzimšanas dienā.

S. Ruska
Cēsu muzeja galvenā fondu glabātāja

ČĒSU RAJONS

Rajona Tautas deputātu padomes izpildkomitejas priekšsēdētāja viēniece, rajona Dziesmu un deju svētku orgkomitejas priekšsēdētāja D. VEGERĒ.

Rajona Tautas deputātu padomes izpildkomitejas Kultūras nodaļas vadītāja L. SUHANOVA.

koru virsdirigents Latvijas PSR
Tautas skatuves mākslinieks,
PSRS un Latvijas PSR Valsts
prēmiju laureāts profesors

I. KOKARS

I. KOKARS
J. BALTĪNS
V. KRĒSLIŅŠ
I. RAUSIS
J. UGOĻNIKOVS

L. PRIEDITE

rajona skolotāju Tautas koris «Beverīna»
rajona kultūras nama Tautas koris «Vidzeme»
rajona lauksaimniecības darbinieku Tautas vīru koris
«Cēsis»
ar Tauču Draudzības ordeni apbalvotā Priekuļu iz-
mēģinājumu-selekcijas stacijas jauktais koris «Agra»
kolhoza «Uzvara» jauktais koris
Vecpiebalgas novada jauktais koris
p-s «Dzērbene» un kolhoza «Taurene» jauktais koris
kolhoza «Piebalga» jauktais koris
p-s «Amata» un kolhoza «Sarkanais karogs» jauktais
koris
Līgatnes papīrfabrikas jauktais koris
Līgatnes ciema jauktais koris
Mārsnēnu ciema jauktais koris

E. VERRO

I. BENGA

U. SIKSNE

A. VEISMANIS

A. GRANDAVA

O. NEIMANDE

J. PETROVSKIS

A. TOMIŅŠ

A. MATISSL

M. KATAJS

R. VIESTARTE

Āra ciema jauktais koris

Sadzīves pakalpojumu kombināta jauktais koris
p-s «Skujene» jauktais koris
p-s «Zaube» jauktais koris
Straupes ciema jauktais koris

Ā. KĻAVIŅŠ

A. GRANDAVA
O. CINTIŅŠ
E. LOGINS
T. GULBIS
A. MACULEVIČS

LIMBAŽU RAJONS

Rajona Tautas deputātu padomes izpildkomitejas priekšsēdētāja vietnieks, rajona Dziesmu un deju svētku orgkomitejas priekšsēdētājs U. SIESENIS.

rajona Tautas deputātu padomes izpildkomitejas Kultūras nodaļas vadītājs J. BEBRIŠS.

Ar sveicieniem no Baumaņu Kārļa, Jura Neikena, Indriķa Zīles un Emīla Melngaiļa dzimtās puses novada Dziesmu svētkos ieradusies Limbažu rajona dziedātāju saime.

Senas ir rajona koru dziesmas tradīcijas. Tām pamatus likuši Juris Neikens un Baumaņu Kārlis, kuru devumu tautas Dziesmu svētku attīstībā par augstu noverēt nevar. Viņu aicinājumam un savai sirdsbalsīj paklausot, mūsu pusē savu darbību uzsākuši daudzi koru kolektīvi, kuri vēl šodien rūpējas par mūsu dziesmas skartīgumu un tālāku attīstību. Viņu vidū Umurgas, Vidrižu, Skultes, Lēdurgas un Limbažu kori — novada Dziesmu svētku dalībnieki.

1989. gads ir arī komponista, folklorista un diriģenta Emīla Melngaiļa 115. dzimšanas gads. Grūti atrast mūsu mūzikā vēl otru tādu cilvēku, kura dzīve un daiļrade būtu tik cieši saistīta ar tautu. Melngaiļa mūža darbu — vairāk nekā 4000 savāktās tautas melodijas — var stādīt blakus vienīgi K. Barona veikumam. Šīs melodijas ir neizsmējama dārgumu krātuve.

Mēs apzināmies, ka vēl esam maz paveikuši, lai apgūtu Emīla Melngaiļa savācko bagāto tautas dziesmu krājumu, lai nestu tautā viņa radītās oriģināldziesmas un tautas dziesmu apdares, lai piepildītu Melngaiļa novēlējumu, ka mazai dziesmiņai, no senatnes nākušai, jāatrod laimīgu ceļu uz latvju jaunatni, kurās domu viņai vajadzētu veidot dižu un daiļu. Šo novēlējumu lēnām, bet neatlaidīgi sāk ištenot E. Melngaiļa memoriālais muzejs Igates «Melngaiļos», kurš arvien nopietnāk piesaka sevi kā nozīmīgu mūzikas propogandas centru.

Nopietni mūsu dzīvi izmainīja pagājušā gada notikumiem bagātā vasara. It kā to paredzot, Viļķenes iedzīvotāji veica visu, lai tieši 1988. gadā viņu ievērojamais novadnieks kā atzīts atgrieztos dzimtajā pusē. Septembrī atklātais Baumaņu Kārļa piemineklis varētu kļūt par tautas atmодas gada simbolu mūsu rajonā, varbūt pat visā Vidzemē.

Dižo novadnieku iedvesmoti, šodien Dziesmu svētkos ilggadējā virsdiriģenta Latvijas PSR Nopelniem bagātā mākslas darbinieka Paula Kveldes vadībā ieradusies 15 mūsu labākie kori, kuri par savu galveno uzdevumu uzskata pēc labākās sirdsapziņas apgūt mūsu tautas bagātīgo dziesmu pūru, būt par tautas garīgās atmодas veicinātājiem.

J. Bebrišs

Koru virsdiriģents
Latvijas PSR Nopelniem bagātās mākslas darbinieks profesors P. KVELDE

rajona kultūras nama Tautas koris «Pūt, vējiņi»

Ainažu kultūras nama jauktais koris

Salacgrīvas zvejnieku kolhoza «Brivais vilnis» kultūras nama jauktais koris «Kaija»

Brīvzemnieku ciema jauktais koris

Agrokombināta kolhoza «Lādezers» jauktais koris

A. SKRIDE
I. VASMANIS

T. GULBIS
U. REĶIS

J. LUCĀNS
M. IZAKS

A. KAKSIS
H. MIĶELSONS

P. KOLTOVS
E. ZAVACKA

Lēdurgas ciema jauktais koris

p-s «Liepupe» jauktais koris

Limbažu pilsētas jauniešu koris

L. Paegles kolhoza jauktais koris

p-s «Skulte» jauktais koris

kolhoza «Staicele» jauktais koris «Salaca»

p-s «Umurga» jauktais koris

p-s «Vilķene» jauktais koris

rajona Patērētāju biedrības sieviešu koris «Kalme»

Limbažu «Lauktechnika» vīru koris «Ziedonis»

E. KRASTINŠ

I. VASMANIS

I. LOCMELE

A. SKRIDE

E. BEITIKS

I. PASĪTE

M. SKRIEDE

L. ĶESTERE

J. GRABCIIKS

B. CABULIS

DZ. ROCE

E. DERUMS

E. BEITIKS

D. LIEPIŅA

F. MILLERS

S. KRAMPE

E. DERUMS

A. BUNĶIS

VALMIERAS NOVADS UN JĀNIS CIMZE.

Izglītības un kultūras attīstība Valmierā un tās apkārtnē, tāpat kā pārējā Vidzemē, sākot ar pagājušā gadsimta trīsdesmitajiem gadiem cieši saistīta ar Jāņa Cimzes vārdu.

1883. gadā par Valmieras draudzes skolas skolotāju baznīcas konvents ievēlēja raunenieti Jāni Cimzi. Nākošajā gadā Vidzemes baznīcu sinodes sēdē Valkā mācītājs Ferdinands Valters ierosināja atvērt Valmierā latviešu skolotāju semināru. Pēc F. Valtera un Tērbatas universitātes rektora K. Ulmaņa priekšlikuma par kandidātu semināra direktora amatam izvirzīja Jāni Cimzi. No 1835. gada līdz 1839. gadam Cimze mācījās Veisenfelsas skolotāju seminārā Saksijā un papildinaja mūzikas zināšanas Berlīnē.

Valmierā semināru ar pirmajiem audzēkņiem atvēra 1839. gada Mārtiņos, 10. novembrī. 1840. gada februārī, kad izdabājot vācu muižniecībai, uz iekšlietu ministra rīkojumu semināru slēdza, F. Valters to pievienoja draudzes skolai kā tās augstāko klasi. 1843. gadā nodega semināra ēka un tas pārvietojās uz īrētam telpām Valmieras apriņķa skolā. Kad Valmierā neizdevās iegūt pastāvīgas telpas semināra izvietošanai, to 1849. gadā pārcēla uz Valku.

Seminārā Cimze sevišķu vērību veltīja kora dziedāšanas izkopšanai un ērģeļu spēles apgūšanai. Viņa audzēkņi ieguva labu vispārējo, pedagoģisko un muzikālo izglītību. J. Cimzes vadītā semināra beidzēji — muzikāli izglītotie lauku skolotāji, bija galvenie koru dibināšanas iniciatori un vadītāji Vidzemē. Desmit gados, kamēr seminārs darbojās Valmierā, neskatoties uz grūtajiem materiālajiem apstākļiem un muižniecības nelabvēlīgo noskaņojumu, tas sagatavoja vairākus desmitus tautskolotāju. Te izglītību ieguva daudzi vēlākie rakstnieki, mācību grāmatu autori un kora dziedāšanas kopēji. Viņu starpā bija Jānis Bankins, Juris Caunītis, Dāvids Cimze, Dionīsijs Garklāvs, Jānis Kaktiņš, Juris Neikens un Jānis Ruģēns.

Jau 1858. gadā J. Caunītis un J. Kaktiņš izdeva krājumu «100 Dziesmas un ziņas ar notēm jaunekļiem par labu», kura bija arī latviešu tautas dziesmu pieraksti. Vairāki no Cimzes Valmieras perioda audzēkņiem kļuva aktīvi līdzstrādnieki viņa dziesmu krājumam «Dziesmu rota».

Tālejoša nozīme latviešu koru kultūras attīstībā bija mācītāja un rakstnieka Jura Neikena sarīkotajiem dziesmu svētkiem 1864. gadā Dikļos. Pirmie novada dziesmu svētki sekmēja jaunu koru veidošanos un plašāku tautas masu iesaistīšanos topošajā muzikālajā pašdarbibā, kura izvirzīja prasības pēc latviešu tautai saprotama—latviska kora dziesmu repertuāra. Dikļiem sekoja novada dziesmu svētki Bauņu muižā (1865. g.) un Rūjienā (1866. g.). Šajos dziesmu svētkos, kuros aktīvi piedalījās cimzieši, izpauđās centieni atbrīvot latviešu mūzikas dzīvi no baltvācu muižniecības un baznīcas kundzības un tuvināt to tautas mākslas tradīcijām. Cimzes un

viņa audzēkņu darbība ietekmēja ne tikai laikabiedrus, bet bija spēcīgs impulss novada muzikālās kultūras izkopšanā arī nākamajām paaudzēm.

Valmieras pusē vienmēr rūpējušies par Jāņa Cimzes piemiņas saglabāšanu. Pēc J. Cimzes nāves, tā pēdējo «Dziesmu rotas» krājumu izdeva Valmieras mācītājs un literāts Jānis Neilands. Valmieras latviešu biedrība bija iniciatore ziedoju mu vākšanai Cimzes kapa piemineklim.

Cimzes un viņa audzēkņu devums mūsu mūzikas kultūrā atspoguļots Dikļu dziesmu svētku muzejā, kuru iekārtoja šo svētku 120. gadē. Valmierā J. Cimzem un cimziešiem veltīta ekspozīcija bijušā semināra ēkā. Vis-spēcīgāk mūsdienas Jāņa Cimzes piemiņu uztur dzīvu sakuplojusi novada kordziedātāju saime un folkloras draugi.

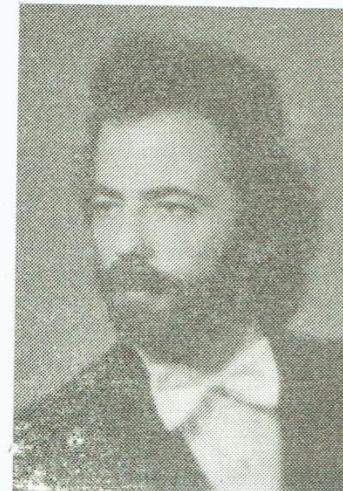
T. Pumpuriņš —

Cēsu muzeju apvienības sakaru vēstures nodaļas vadītājs

VALMIERAS RAJONS

Rajona Tautas deputātu padomes izpildkomitejas priekšsēdētāja vietnieks, rajona Dziesmu un deju svētku orgkomitejas priekšsēdētājs K. GREIŠKALNS

rajona Tautas deputātu padomes izpildkomitejas Kultūras nodaļas vadītāja Latvijas PSR Nopelnīem bagātā kultūras darbiniece Z. PRIEDĪTE

koru virsdiriģents I. BĒRZINĀS

I. BĒRZINĀS
G. KIRSSIS
G. FELSBERGS

rajona kultūras nama Tautas koris «Valmiera»

I. ZELČA
A. RULLE

rajona kultūras nama Tautas vīru koris «Imanta»
medicīnas un tirdzniecības darbinieku sieviešu koris
«Jumara»

I. RADZIŅA
Ē. SILINĀS
G. FELSBERGS

kolhozs «Straume» sieviešu koris «Straume»
Vaidavas ciema jauktais koris «Vaidava»

Matīšu ciema jauktais koris «Matīši»

G. KIRSSIS
L. IESMINĀ

Ārūjienas pilsētas kultūras nama jauktais koris
«Ziemeļzeme»

Dikļu — Zilākalna apvienotais jauktais koris

kolhoza «Ķopsolis» jauktais koris

Burtnieku ciema jauktais koris «Burtnieks»

kolhoza «Naukšēni» jauktais koris

Mazsalacas — Ramatas apvienotais jauktais koris M. AUZINA
«Salaca»

Kauguru ciema jauktais koris

V. ILSUMĀS
D. DIMITRE

A. AIZUPIETE
A. KAKSIS

L. PRIEDĪTE

L. KRUMHOLCE

L. BIĻINSKA
I. MAŽONE

M. AUZINA
V. CAUNE

G. BĒRZE

Ar folkloras festivāla «Baltica — 88» ieskaņu koncertu Valkā tika ie-
vadīts Jāņa Cimzes 175. atceres gads. Neaizmirstamā kopības sajūta
neatkarīgi no tā, vai esi latvieši, amerikānis, zviedrs, igauņis, krievs. Lat-
vijas karoga renesanse un lūgšana «Dievs, svētī Latviju». Tas viss kopa
rosināja Valkas puses laudis vērīgāk paskaitīties uz savu sētu, kultūru,
pagātnes mantojuma saglabāšanu.

Priecājamies, ka no jauna ir izveidojušies pieci folkloras ansambļi,
vairākas lauku kapelas. Vislielākais gandarījums par jauniešu iesaistīša-
nīos koros. Ir izveidojušies un atdzimuši jauni koru kolektīvi, tiesa, nelieli,
bet domāju, ka dziesma skanēs. Ir aizsākta jauna tradīcija «Novadu sa-
saukšanās». Sākām ar Preiļu rajonu, pagājušajā gadā ar Dobeles, bet
šogad vēl tuvak iepazīsimies ar Limbažu rajonu. Smiltenes kultūras na-
ma sieviešu koris «Daina» savā 35 gadu jubilejas izskanā dziedāja Užgo-
rodas Filharmonijā, bet janvāri, kārtējā aptaujas «Par populārāko rajona
tnākslinieciskās pašdarbības kolektīvu «koncertā jau otro gadu pēc kārtas
laureāts Smiltenes 8. CBR jauktais koris. Daudz draugu ir Valkas rajona
kultūras nama jauktajam korim.

Savdabīgas bija J. Cimzes Mūzikas dienas aprīļa sākumā. Pie mums
sabrauca labākie republikas bērnu mūzikas skolu kori — radio konkursa
uzvarētāji, arī tālāki viesi — bērnu koris «Edelveiss» no Ukrainas. Pēc
šiem koncertiem — tautas mūzikas instrumentu konkurss, «Cālis — 89»
un noslēgumā koncerts Valkas baznīcā. Aizlūgumā J. Cimzem izskanēja
pamatdoma par gaismu, tās radītājiem. Doma viena — skolotājs. Jānis
Cimze — skolotāju skolotājs. Izaugušās jau vairākas paaudzes, bet
gaisma caur dziesmu tiek nestā tālāk.

Nejausim tai pazust. Lai kopējā dziesmā apliecinām savu varēšanu,
tautas garu.

Vidzemes novada Dziesmu svētki ir spilgts apliecinājums Jāņa Cim-
zes tradīciju saglabāšanai.

Škani dziesma, skani droši,
Skani tā — lai sili trīc!
Un lai latvju sirdis koša
Jauna saules diena aust.

M. MAGONE

VALKAS RAJONS

Valkas rajona Tautas deputātu padomes izpildkomitejas priekšsēdētāja vietniece, rajona Dziesmu un deju orgkomitejas priekšsēdētāja M. MAGONE

rajona Tautas deputātu padomes izpildkomitejas Kultūras nodaļas vadītāja v. i. L. MITČENKO

Koru virsdirigents Latvijas PSR Nopelnīem bagātāis mākslas darbinieks

J. ERENSTREITS

rajona kultūras nama jauktais koris

Strenču pilsētas kultūras nama jauktais koris

Ērgumes ciema jauktais koris

Trikātas ciema jauktais koris

p-s «Vijciems» jauktais koris

p-s «Grundzāle» jauktais koris

p-s «Vidzeme» jauktais koris

T. TIRUMA
A. ADĀMOVA

A. MELNE
I. KUPLĀ

A. ADĀMOVA
G. PANDALONE

A. MELNE
M. MIĶEΛSONE

D. FREIMANE
T. VEISMANIS
DZ. JĒKABSONE

Launkalnes ciema jauktais koris

Palsmanes ciema jauktais koris

Blomes ciema jauktais koris

Smiltenes 8. CBR jauktais koris

Smiltenes pilsētas kultūras nama darba veterānu koris

Smiltenes pilsētas kultūras nama sieviešu koris «Daina»

Smiltenes lauksaimniecības tehnikuma meiteņu koris J. LŪSIS

Sedas ciemata sieviešu koris

Smiltenes pilsētas kultūras nama vīru koris «Dziedonis»

I. RINKUSE

S. SILINA

V. SEDOVA

T. VEISMANIS
DZ. JEĶABSONE

J. KRAUKLIS

I. BERZINS
I. SPRINGIS
I. OGINSKA

M. JERJOMINA
I. BĒRZIŅŠ
I. SPRINGIS
I. OGINSKA

NOVADA SVĒTKUS KUPLINA —

Valmieras stikla šķiedras rūpnīcas folkloras ansamblis «Daina»

I. INRIKSONE

Profesionāli tehniskās izglītības kultūras nama pūtēju orķestris «Sīriuss»

J. ĀBOLS

Cēsu rajona kultūras nama Tautas pūtēju orķestris «Cēsis»

J. GRASIS

Limbažu rajona kultūras nama pūtēju orķestris

J. ANSONS

ar ordeni «Goda zīme» apbalvotā Valmieras galas kombināta pūtēju orķestris «Signāls»

G. GEDUSEVS

Valkas rajona Smiltenes kultūras nama Tautas deju ansamblis «Ieviņa»

I. ADĀVIČA

Valkas rajona kultūras nama pūtēju orķestris

G. FREIBERGS

Valkas rajona apvienotais bērnu mūzikas skolu koklētāju ansamblis

E. BAVINA
I. LANGE

Valkas J. Cimzes bērnu mūzikas skolas vijolnieku ansamblis

L. RĀCENE

NOSLĒGUMA KONCERTA PROGRAMMA

DZIED APVIENOTAIS JAUKTAIS KORIS

- LATVIJĀ, P. Barisons, J. Akurāters
- SENATNE, E. Melngailis, J. Rainis
- TEICI, TEICI VALODIŅA, latviešu tautas dziesma J. Cimzes apdarē
- ES UZKĀPU KALNIŅA, latviešu tautas dziesma M. Gubenes apdarē
- TUMSA NAKTE, ZAĻA ZĀLE, latviešu tautas dziesma E. Melngaiļa apdarē
- KUR TU SKRIESI, VANADZIŅI, latviešu tautas dziesma A. Jurjāna apdarē
- BEVERINAS DZIEDONIS, J. Vitols, Auseklis
DEJO TDA «IEVIŅA»

- SUDMALIŅAS, latviešu deja H. Sūnas horeogrāfija

DZIED APVIENOTAIS VIRU KORIS

- KUR TU IESI, JAUNS PUISITI, latviešu tautas dziesma J. Cimzes apdarē
- PIE TĒVU ZEMES, E. Dārziņš, F. Šillers
DZIED APVIENOTAIS SIEVIEŠU KORIS
- NĀRU DZIESMA, E. Dārziņš, J. Jaunsudrabiņš
- ROZĒM KAISU ISTABINŪ, latviešu tautas dziesma O. Grāviša apdarē
- TAUTAS DZIESMU VIRKNE, latviešu tautas dziesmas S. Mences apdarē
DZIED APVIENOTAIS VIRU KORIS

- MŪŽAM ZILI, E. Dārziņš, K. Skalbe
- ATMAKSAS DIENA, J. Vitols, V. Plūdonis

DEJO TDA «IEVIŅA»

- JAUTRĀS DZIRNAVAS, latviešu deja U. Zagatas horeogrāfija

DZIED ČESU RAJONA APVIENOTAIS KORIS

- RITA PUSE, E. Straume, A. Rancāne
- LAKSTĪGALA KRONI PINA, latviešu tautas dziesma A. Žilinska apdarē

- JĀNUVAKARS, E. Melngailis, dainu vārdi

DZIED LIMBAŽU RAJONA APVIENOTAIS KORIS

- LATVIEŠU JŪRNIEKIEM, R. Pauls, I. Ziedonis
- AI ZAĻĀ, LIDACIŅA, latviešu tautas dziesma E. Melngaiļa apdarē
- VECIE ZVEJNIEKI, latviešu tautas dziesma Dz. Klaviņa apdarē
- TEV MŪŽAM DZIVOT, LATVIJA, J. Mediņš
DZIED VALMIERAS RAJONA APVIENOTAIS KORIS
- SAULE, PĒRKONS, DAUGAVA, M. Brauns, J. Rainis

- DZIMTENĒ, M. Brauns, J. Peters

DZIED VALKAS RAJONA APVIENOTAIS KORIS

- JŪRIN PRASA SMALKU TIKLU, latviešu tautas dziesma Lipšāns apdarē

SPELE VIJOLNIEKU ANSAMBLIS

- ZIEMEĻLATVIJĀ, G. Ramans, V. Lūdēns
- BRĀLITS SAVU ISTO MĀSU, latviešu tautas dziesma J. Cimzes apdarē
- TEK SAULITE, TECEDAMA, latviešu tautas dziesma J. Cimzes apdarē latviešu tautas dziesmas V. Salaka apdarē

- KUR TU SKRIESI, VANADZIŅI

- BĒRZIŅŠ MANI AICINĀJA

IZPILDA KOKLĒTĀJU ANSAMBLIS

- KRAUKLITS SEZ OZOLĀ, latviešu tautas dziesma J. Cimzes apdarē
- BĒDU MANU LIELU BĒDU, latviešu tautas dziesma V. Kaminskā apdarē

SPĒLĒ APVIENOTAIS PŪTEJU ORKESTRIS

- J. Ābols — TRĪS LATVIEŠU TAUTAS DZIESMAS PAR KUMELINU
- A. Krūmiņš — RETRO

DEJO TDA «IEVIŅA»

- KUR TU AUGI, DAIĻA MEITA, latviešu deja A. Baumanes, M. Gipmaņa horeogrāfija

DZIED APVIENOTAIS KORIS

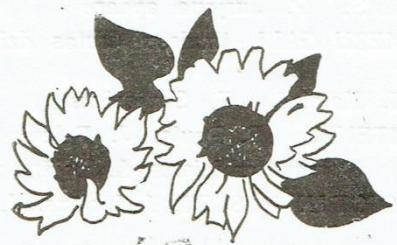
- LIGO DZIESMAS, P. Jurjāna apdarē
- LOKATIESI, MEZU GALI, latviešu tautas dziesma E. Melngaiļa apdarē
- LŪGSANA, I. Kalniņš, K. Skujenieks
- MANAI DZIMTENEI, R. Pauls, J. Peters
- PŪT, VĒJINI, latviešu tautas dziesma A. Jurjāna apdarē
- NEVIS SLINKOJOT UN PŪSTOT, A. Jurjāns, J. Alunāns

Koncerta režisore — A. BĒRZIŅA

konsultants — Latvijas PSR Nopelnīem bagātās mākslas darbinieks
P. PĒTERSONS

Skaņu režisors — D. RUDZĪTIS

Mosties, celies, latvju tauta!
Lai tu celtos, topi jauna!
Nem sev rokās jaunu spēku,
Nem sev mutē jaunu mēli,
Nem sev galvā jaunu garu,
Nem sev krūtīs jaunu sirdi.
Tava mūža latvju dvēsele
Tad tik staros jaunu dienu.

CENA 1,— RBL.

Valm. tip. I. filiale Valkā 89. g. 1175 4000